

አብ ፅኑዕ መሰረት ዝተሰረተ ጉዕዞ ህዳሰ ሃገርና!

ሲ.ዲ.ድ. መሓመድ 06-04-18

ከም ዝፍለጥ ህዝቢታት ኢትዮጵያ ነቲ አብ ዝባኖም ተዳዕኒኑ ዝነበረን፣ ዝበፅሖም ዝነበረ ብሄራዊን ደርባዊን ወፅዓ ልዕሊ ኩሉ ድማ አብ ዓዘቕቲ ድኽነትን ድሕረትን ንክነብሩ ዝዳረጎም ስርዓት ፀራርጎም ንምጉሓፍ ዘኸእል ብቑዕ ስትራቴጂን ታክትክን ብምሕፃፅን ካብ ጫፍ ናብ ጫፍ ሃገር ዝያዳ ሓድነቶም ብምስጣም አብ ሓፂር እዋን ነቲ ስርዓት ንምፍራስ ብርቱዕ ርብርብ ድሕሪ ምግባር፣ ነቲ ናይ ዓፈና ስርዓት ንሓንሳብን ንመወዳእታን ክፅረግ ተካኢሎን።

አብ ፅባሕ ውድቀት እቲ ስርዓት ድማ ናይ ስግግር መንግስቲ ብምምስራት፣ እቲ ዝነበረ ናይ እዚ ስርዓት ኢኮኖሚ ብምፍራስ ናፃ ናይ ኢኮኖሚ ስርዓት ብምህናፅ፣ ንህልው ኩነታት ሃገርና ሳይንሳዊ ብዝኸነ መንገዲ ብምፅናዕን ብምትንታንን ውፅኢታዊያን ሃገር ቦቕል ፖሊሲታትን ስትራቴጂታትን ብምሕንፃፅ፣ ትሕዝቶን ባህርን እዞም ዝተሓንፀፁ ፖሊሲታትን ስትራቴጂታትን ድማ ህዝቢ በቢደረጅኡ ክመያየጠሎምን ብዕምቆት ክርድኡም ብምግባርን ንተግባራዊነቶም ድማ ልዑል ርብርብ ክገብር ዝኸእለሉ ኩነታት ብምፍጣር አብ ልዕሊ ድኽነትን ድሕረትን ዝተዋደደ ወፍሪ አካይዶምን የካይዱ አለውን። ከም ውፅኢቱ ድማ አብ ዝሓለፉ 27 ዓመታት አብ ኩሎም ዘፈራት /ማሕበራዊ፣ ቁጠባዊን ፖለቲካዊን/ሰሎጥን ርትዓዊን ማሕበረ ኢኮኖሚያዊ ዕብዮት ተመዝግቡን ይምዝገቡ አሎን።

ብድምር እቲ ኢኮኖሚ ንዝሓለፉ 27 ዓመታት ብማእኸላይ ብ8 ሚኢታዊ ዝዓበየ ኮይኑ፣ ድሕሪ ተሃድሶ አብ ዝነበሩ 15 ዓመታት ከአ ብማእኸላይ ብ10 ሚኢታዊ ክዓቢ ክኢሉ እዩ። ምህርቲ ሕርሻ ብአርባዕተ ዓፈፊ ዝዓበየ እንትኸውን፣ ኢንዱስትሪ እውን ቀሊል ዘይበሃል ናይ መጠን ዕብዮት አርኢዩ እዩ። ነዚ ኩነታት ብዝርዝር ድሕሪ ምግምጋም ከአ ኢንዱስትሪ ብዝለዓለ ፍጥነት ዝዓብየሉ ኩነታት ንምፍጣር አብ

ዝተመረጡ ቦታት ዝተፈላለዩ ኢንዱስትሪ ፓርክታት እንዳተሃነፁ እዮም። ስለዝኾነ እቲ ናይ ኢኮኖሚ መዋቅራዊ ለውጥ ንምርግጋፅ ዝተተሓዘ ትልሚ ውሕስ ብዝኾነ ኣገባብ እንዳተሰላሰለ እንትኸውን፣ ኣብ ማሕበራዊ ዘፈር ዝምዝገብ ዘሎ ዕብዮት እውን ኣዝዩ ልዑል ኮይኑ፣ ከም ሃገር ኣስታት ሲሶ ህዝቢ ሃገርና ኣብ መኣዲ ትምህርቲ ዝኣተወሉ ኩነታት እዩ ዘሎ። ኣብ መዳይ ጥዕና ዝተሰላሰሉ መደባት እውን ዝነኣድ ለውጢ እናመዝገቡ እዮም።

ብሓፈሻ መጠን ድኻነት ሃገርና ብዝለዓለ ደረጃ እንዳቀነሰ ከምዝመፀ ይፍለጥ። ብፍላይ ኣብ ትሕቲ መስመር ድኻነት ዝነበረ 44% ህዝቢ ኣብ 2007 ናብ 22% ክወሪድ ክኢሎ። ብሓፈሻ ህይወትን መነባብርን ዜጋታትና ብመሰረቱ እንዳቀየረ ዝመፀ እንትኸውን፣ ኣብዚ ከይዲ ከኣ ልምዓታዊን ዴሞክራሲያዊን መስመር ውፅኢታዊነቱ ብተግባር ዝተረጋገፀሉ ኩነታት 'ዩ ነይሩ ምባል ይከኣል። ከምቲ ልዕል ኢሎ ዝተገለፀ ህዝቢታት ሃገርና፣ በቶም ብመፅናዕቲን ምርምርን ዝተሓንፀፁ ፖሊሲታትን ስትራቴጂታትን መሰረት ብምግባር መነባብረኦም ንምምዕባል ዘይተሓለለ ርብርብ እናካየዱ እንትኸውን፣ ራህዋን ቅሳነትን ዘስተማቕሩላ፣ ንድሌቶምን ትምኒቶምን እተወገብ ምዕራግቲን ምዕብልቲን ሃገር ንምህናፅ ኩሎ ካብኦም ዘድሊ መስዋእትነት እንዳከፈሉ፣ ዮም።

ማዕረ ማዕረ እቲ ኣብ ማሕበረ ኢኮኖሚያዊ ዘርፍ ዝተመዝገቡ ዓወታት፣ ኣብ መዳይ ህንፃት ዴሞክራሲያዊ ስርዓትን ምንጋስ ሰናይ ምምሕዳርን እውን ቀለልቲ ዘይበሃሉ ለውጢታት ክምዝገቡ ኪኢሎም እዮም። ልዕሊ ኩሎን ቅድሚ ኩሎን ማዕርነትን ርትዒን ብሄር ብሄረሰባትን ህዝቢታትን ዝተኸበረላ፣ ብዘይምንም ኣሌታዊ ፍልልይ ዴሞክራሲያዊን ሰብኣዊን መሰላት ዜጋታት ዝሰፈነላን፣ እቲ ዝህነፅ ዘሎ ፌዴራላዊ ስርዓት እውን ተረባሕነት ኩሎም ብሄራት ዝተረጋገፀሉ ክኸውን ከምኡ 'ውን ዘተኣማምንን ውሕስን መድበለ ፓርቲ ስርዓት ዝተነፀፈላን ሃገር ክንውንን ኪኢልና ኣሎና። ነዞም ልዕል ኢሎም ዝተገለፁ ጉዳያት ዝያዳ ንምዕጃቕን ንምብራኽን ዝሕግዙ ናይ ዴሞክራሲ ትካላት እውን ዝተሃነፁ ኮይኖም፣ ዘበርክትዎ ኣስተዋፅኦ እውን ብተመሳሳሊ ካብ ግዜ ናብ ግዜ እናዓበየን እናበረኸን ከም ዝመፀ ምርኣይ ይከኣል።

እዚ ልዕል ኢሎ ዝተገለፀ ኩለመደያዊ ለውጢ ክምዝገብ ዝኸኣለ ድማ፣ ሃገርና ኣብ ዝሓለፉ 27 ዓመታት ኣብ ድልዱሎን ውሕስን ዝተመስረተ ሰላምን ቅሳነትን ክህሉ ስለዝኸኣለ ምጂኑ ኣየጠራጥርን። ካብዚ

ሓሊፋ ሃገርና ኢትዮጵያ ሰላምን ርግአትን ዓለም ብፍላይ ከአ ዞባ ቀርኒ አፍርካ ንምውሓስ አዝዩ ልዑል ዋጋ ብምክፋል መሪሕ ተረኣ እንዳተገወተት ትርከብ። ከም ውፅኢቱ ድማ ብተነፃፃሪ ዞባ ቀርኒ አፍሪካ ናብ ዝተረጋገአን ዝሓሸን ኩነታትን እናተለወጠ ይርከብ።

ስለዚ ባህጊን ድሌትን ህዝቢታት ሃገርና እተርዊ ምዕብልቲን ምዕራግቲን ሃገር ንምህናፅ ዝተጀመረ ፃዕሪ ጎምዕዎት ሕዚጎውን ከም ትማሊ ዝተዋደደ ፃዕሪን ተባግሶን ኣብ ዝጠልብ ኩነት ንርከብ። ብምጅኑ ብግብሪ ውፅኢታዊነቱ ዝተረጋገፀ ልምዳታዊን ዴሞክራሲያዊን መስመር ብምዕታር፣ነቲ ከም ሃገር ዝተሓንፀፀ ራእይ ብዝለዓለ ኣገባብ ንምዕዋት ዘኽእል ብሄራዊ ስምዒት፣ክእለትን ፍልጠትን ብምዕጣቕ ስሉጥን ፍትሓዊን ማሕበረ ኢኮኖሚያዊ ዕብዮት ንምርግጋጽ ኣብ ዝተሓንፀፁ ናይ ልምዳት መደባት፣ ነብሲ ወክፍ ሰብ ብልዑል ድሌትን እምነትን ክረባረብ ዝኽእለሉ ኩነታት ምፍጣር የድሊ።

ስለዚ ነዚ ልዕል ኢሉ ዝተገለፀ ብሄራዊ ራእይ ብርእስ ተአማንነትን ልዑል ተወፋይነትን ክፍፅም ዝኽእል ዜጋ ብፍላይ ከአ መንእሰይ ምፍጣርን ምጉልባትን ኣዝዩ ወሳኒ ጉዳይ እዩ። ኣብዚ ሕዚ እዋን ድኽነትን ድሕረትን እዮም ቀንዲ ፀላእቲና ብዝብል ኣተሓሳስባ፣ ነብሲ ወክፍ ዜጋ ብኒሕን ተወፋይነትን ብምርብራብ ኢትዮጵያ ኣብ ሓፅር እዋን ማእኸል ኢንቨስትመንትን ዕብዮትን ብምግባር ጉዕዞ ህዳሰኣ ብዘተአማምን መንገዲ ኣብ እትሰላስለሉ ኩነታት ኢና እንርከብ። ብተወሳኺ ኣብ ነብሲ ወክፍ ዓመት ብዝተፈላለዩ ፋይናንስያውያን ትካላት ዝቐረብ ገምጋማት ወይ ትንቢያታት ቁጠባዊ ዕብዮት ከም ዘረጋገፀኣ ሃገርና ኣብ ሓፂር ጊዜ ካብ ዓንኬል ድኽነት እናወፀትን ኣዝዩ ስሉጥ ዕብዮት ተመዝግብ ከምዘላን ዘረጋገፀዎ ጉዳይ እዩ። ልዕሊ እቲ ብዝተፈላለዩ ወገናትን መንግስቲ ኢትዮጵያን ዝወፁ ዘለው ኣሃዳዊ ፀብፃባት፣ ኣብ ብዙሕ ከባቢታት ሃገርና ዝርኣ ዘሎ ዓይነታዊ ለውጢ ህያው ምስክር እዩ።

ብሓፈሻ ኣብ ዝሓለፉ 27 ዓመታት ህዝቢን መንግስቲን ኢድን ጓንትን ኮይኖም ብዘካየድዎ ወፍሪን ፃዕሪን ኣብ ባይታ ብጭቡጥ ዝርኣን ዝድህሰሰን ድልዱል መሰረት ቁጠባዊ ልምዳት ክንሃነፅ ጀሚርና ኣለና። ምክንያቱ እቲ ዝምዝገብ ዘሎ ስሉጥ ቐጠባዊ ዕብዮት ፍትሓዊን ሰፊሕ ዝርግሖ ዘለዎን ምጅኑ ብተደጋጋሚ ተረጋጊፁ እዩ ። ክንዲ ዝኾነ እቲ ዕብዮት፣ ኣብ ውሱን ከባቢታት ወይ ክፋል ሕብረተሰብ ጥራሕ ዝሸፍን ዘይኮነስ፣ ብምዕሩይ ደረጃ ሰፊሕ ዝርግሖን ፍትሓዊን ብዝኾነ ኣገባብ እዩ ዝምዝገብ ዘሎ።

ብሓፈሻ ቁጠባዊ ዕብዩት ሃገርና ኣብ ድልዱል መሰረት ዝቐመን ኣዝዩ ትስፋው መፃኢን ውሕስነትን ዘለዎ እዩ ክበሃል ይከኣል። እዚ ድማ፣ ብቐንዱ ሳላ ዘይሕለለል ፃዕሪን ሃርነትነትን ውድብን መንግስቲን ብፍላይ ከኣ ናይጋቶም ኣብ ዝተፈላለዩ ዓውደ ስራሕቲ ብልዑል እምነትን ተወፋይነትን ንልምዓት ዓዶም ዝሰርሑን ዝርህፁን ዘለው ፈተውቲ ስራሕን ፃዕራማትን ህዝቢታት እዛ ሃገር እዩ ምባል ይከኣል።

እዚ ከምዘለዎ ኮይኑ፣ ኣብ ከይዲ ድማ ነዚ ዝተጀመረ ዘህርፍ ጉዕዞ ከተዓነቕፉ ዝኸለሉ ዘጋማት እናንነፉ ከም ዝመፁ ይፍለጥ። ካብዚ ብምብጋስ እቲ ኣመራርሓ ናብ ዕምቆት ተሃድሶ ቐሪፁ ዝኣተወ እንትትከውን ቅድሚ ሓዚ ተዳኺሙ ዝነበረ ባህሊ ምቅልላስን መንፈስ ተጋዳላይነትን ኣብዚ መድረኽ ብዕምቆት ናይ ምህዳስ ከይዲ ዳግም ክጥጡዕን ብግልፂ ምቅላስ ምጅማሩን ከም ሓደ ብጣዕሚ ኣገዳሲ ነጥቢ ክውሰድ ዝግብኦ እዩ። ብተወሳኺ ኣብ መንጎ ብሔራዊ ውድባት እውን ኣብ መትከል ዝተሰረተ ቃልሲ ብምክያድ ብያያዊ ርክብን ሓድነት ቃልሶምን ንምጥንኻር ዘኸለል ኩነታት ክፍጠር ጀሚሩ ኣሎ። ዝወላዕናዮ ግንባር ተሃድሶ ሃገርና ካብ መስቀላዊ መንገዲ ንምድሓንን ንቐፃሊ ጉዕዞና ፅቡቕ ኩነታት ዝፈጥር ብምጂኑ፣ እዚ ባህሊ እዙይ ዝያዳ ተጠናኺሩ ዝኸደሉ ኩነታት ብምፍጣር፣ እቲ ዝጀመርናዮ ናይ ለውጥን ምዕባለን ጉዕዞ ብዘተኣማምን መዳይ ዝቐፅለሉ ባይታ ክንፈጥር ይግባእ።